ЦІЛІ СТАТИСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНО АКТИВНОГО НАСЕЛЕННЯ

Приходюк І. О.,
здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня,
освітньо-професійна програма
«Прикладна статистика та бізнес-аналітика»;
науковий керівник:
Коваль С. П.,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри статистики,
ІТ та математичних методів в економіці;
Національна академія статистики, обліку та аудиту

Одним із фундаментальних міркувань при розробці обстеження економічно активного населення є відносна важливість різних цілей, яким воно має служити, а також роль обстеження по відношенню до інших доступних джерел економічної та соціальної статистики. *Міжнародні стандарти згадують два задання комплексної системи статистики економічної діяльності населення [1, 3]:*

- вимірювання обсягу наявного та невикористаного робочого часу та людських ресурсів з метою макроекономічного моніторингу та планування розвитку людських ресурсів; і

- вимірювання взаємозв'язків між зайнятістю, доходом та іншими соціально-економічними характеристиками з метою формулювання та моніторингу політики та програм зайнятості, схем отримання доходу та підтримки, професійного навчання та інших подібних програм.

Перше завдання збору статистичних даних про економічно активне населення можна позначити як економічну перспективу, а друге - як соціальну перспективу. *Кожне з завдань можна деталізувати через визначення конкретних цілей статистичного дослідження [1-3]:*

1. Макроекономічний моніторинг. З економічної точки зору, основною метою збору даних про економічно активне населення є надання базової інформації про розмір і структуру робочої сили країни. Дані, зібрані в різні моменти часу, є основою для моніторингу поточних тенденцій і змін на ринку праці та в ситуації із зайнятістю. Ці дані, доповнені інформацією про інші аспекти економіки, створюють основу для оцінки та аналізу макроекономічної політики країни. Рівень безробіття, зокрема, широко використовується як загальний показник поточної ефективності економіки країни [1].

2. Розвиток людських ресурсів. Ще одна ціль збору статистичних даних про економічно активне населення полягає в тому, щоб забезпечити базу для вимірювання пропозиції робочої сили, затрат праці та ступеня використання наявних людських ресурсів у виробничому процесі економіки. Така інформація

є важливою для планування та формулювання політики щодо розвитку людських ресурсів [2].

3. Політика зайнятості. Статистика економічно активного населення є важливою для розробки та оцінки загальної державної політики, спрямованої на сприяння та створення робочих місць. Вони можуть включати програми навчання, схеми, які допомагають людям почати або повернутися до роботи, програми громадської роботи, допомогу у створенні підприємства, субсидії на заробітну плату, звільнення від податків та інші позитивні стимули для сприяння працевлаштуванню. Відповідні статистичні дані в розрізі статі, вікових груп, професійних категорій і галузей економічної діяльності, також дають важливий матеріал для оцінки соціальних наслідків державної політики зайнятості. Додатково до цієї мети інформація. необхідні для зміни рівня зайнятості та безробіття серед жінок, молоді, працівників похилого віку та інших груп населення, що становлять особливу соціальну стурбованість [3].

4. Підтримка доходів і соціальні програми. Зайнятість є основним джерелом доходу для більшості людей, і тому статистика зайнятості є основним елементом у формулюванні та оцінці державної політики щодо отримання та підтримки доходу, подолання бідності та перерозподілу доходу. Вони також можуть бути використані для оцінки впливу політики стабілізації цін, платіжного балансу та структурної перебудови на зайнятість і доходи працюючого населення та його різних підгруп. Спільне вимірювання зайнятості та доходу забезпечує основу для аналізу адекватності зайнятості різних категорій працівників, здатності різних видів економічної діяльності генерувати дохід та поширеності різних форм економічних труднощів, пов’язаних із зайнятістю. Дані про зайнятість і доходи, дезагреговані за професією, галуззю економічної діяльності та іншими соціально-демографічними характеристиками, необхідні, зокрема, для переговорів між соціальними партнерами, таких як колективні переговори та програми рівних можливостей і ставлення у сфері зайнятості [2].

5. Інше використання. Статистика економічно активного населення також може служити різноманітним аналітичним цілям. Дані можуть бути використані для пояснення минулого зростання економіки та вивчення демографічних і соціально-економічних факторів, що впливають на розмір і склад робочої сили, або вони можуть бути використані для створення прогнозів щодо економічно активного населення та його компонентів як основи. для соціально-економічного планування. Характеристики зайнятості можуть слугувати пояснювальними змінними в багатьох галузях досліджень, починаючи від перевірки теорій про сегментацію ринку праці і закінчуючи формулюванням демографічних моделей. Дані можуть використовуватися для інформування громадськості про стан працевлаштування або для привернення уваги до конкретних питань, таких як дитяча праця, расова або гендерна дискримінація. Статистика зайнятості може дати корисні вказівки тим, хто планує бізнес, щодо майбутнього розвитку економіки. Дані, належним чином розподілені за географічними регіонами, можуть надати інформацію про місцеві ринки праці, зокрема про кількість осіб,

доступних у певних професійних категоріях, що може бути дуже корисним для компанії, яка пропонує розширити чи розпочати діяльність у певній місцевості.

Список використаних джерел

1. Методологічні положення щодо класифікації та аналізу економічної активності населення. URL: https://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2011/12/metod.htm???history=1&pfid=1&sample=20&ref=0

2. Новак І., Жук І. Глобальні соціальні ризики у сфері праці: брак гідної зайнятості в Україні. *Демографія та соціальна економіка*. 2023. № 2 (52). С. 110-130.

3. Hussmanns, R., Mehran, F., Verma, V. Surveys of economically active population, employ. URL: https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@stat/documents/publication/wcms_215885.pdf

АНАЛІЗ ПЕРЕВАГ ТА НЕДОЛІКІВ ТРАДИЦІЙНИХ ТА СУЧАСНИХ ДЖЕРЕЛ ДАНИХ У СТАТИСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Савицький Артем Валентинович,
здобувач ступеня доктора філософії,
спеціальність 051 «Економіка»,
кафедра статистики, ІТ та математичних методів в економіці;
Національна академія статистики, обліку та аудиту

Дані є основою для будь-якого статистичного дослідження, оскільки саме вони дозволяють вивчати явища, робити прогнози та приймати обґрунтовані рішення. Початок технологічного розвитку та легший доступ до цих технологій, спричинив появу нових джерел інформації, які в більшості випадків доповнюють, а іноді й замінюють традиційні підходи до збору та аналізу даних. Давайте розглянемо ключові характеристики цих джерел, їхні переваги та недоліки.

Протягом тривалого часу, основою статистичних досліджень залишаються **традиційні джерела.** Вони забезпечують надійну основу для аналізу, хоча й мають свої обмеження.

Перш за все, це **офіційна статистика**, яку збирають державні органи, головна із яких це – Державна служба статистики України. До неї відноситься: перепис населення, економічні звіти, адміністративні записи – усе це дає краще загальне розуміння ситуації в країні. Такі дані стандартизовані, мають високу репрезентативність та викликають більшу довіру. Проте, є недоліки: збір інформації триває довго, а деталізація, яку іноді вимагає сучасний аналіз буває не достатньо [1].